

Тема 1.1. Профілактика хвороб у пасовищний період

Методичні вказівки.

Пасовищне утримання – обов'язкова умова успішного ведення тваринництва у колективних, фермерських та інших господарствах. На жаль, у багатьох регіонах України впроваджена фізіологічно необґрунтована високо витратна технологія цілорічного стійлового утримання тварин, яку слід безперечно замінити стійлово-пасовищною. При утриманні тварин на пасовищі вартість кормів, порівняно з годівлею їх скошеною травою у стійлах, знижується на 50 %, а витрати на 1 ц молока – на 18 %.

При використанні пасовищ з добрим травостоєм нормалізується обмін речовин в організмі, підвищується життєвий тонус, продуктивність і репродуктивна функція, зміцнюється здоров'я тварин, профілактуються остеодистрофія, рахіт, гіповітамінози, мікроелементози та багато інших захворювань. У самців стимулюється статеві активність, посилюється спермопродукція, поліпшується заплідненість і плодючість самок, народжується фізіологічно повноцінний молодняк, значно підвищується біологічна повноцінність продуктів. Важливою умовою забезпечення тварин дешевими кормами в пасовищний період є раціональне використання штучних і природних пасовищ. Проте в пасовищні їй період можуть бути негативні явища: перегрів тварин, шлунково-кишкові розлади, отруєння, поява гіпомагніємії, інвазійних та інших хвороб. Тому ветеринарні спеціалісти перед вигоном худоби на пасовища мають оглянути територію прогону, випасу, виконати відповідні обробки тварин (розчистка й обрізка копит, підпилювання рогів, щеплення та ін.). розробити заходи щодо боротьби з комахами, профілактики гельмінтозів, гемоспоридіозів та інших хвороб. Пасовища і випаси очищають від отруйних трав, металевих та інших предметів, при необхідності облаштовують місця для захисту тварин від сонця, вітру і дощу, обладнують джерела водопою.

Переведення худоби зі стійлового на стійлово-пасовищне утримання

проводять поступово. У перехідний періоду раціонах тварин мають бути грубі корми. Пасти тварин починають ранньою весною з моменту підсихання ґрунту і достатнього відростання трави. Висота травостою на природних пасовищах має бути 8–12 см, а на штучних (культурних) – 10–20 см. З метою профілактики гіпертермії, випасати тварин у літні жаркі місяці доцільно у два прийоми з денною перервою: з 5–6-ї до 10–11-ї год та з 16–17-ї до 20–21-ї год. У прохолодні місяці року пасти худобу можна в один прийом без денної перерви. Загальну тривалість випасу, його режим визначають у кожному конкретному випадку з урахуванням раціону, погодних умов, урожайності пасовищ і т.д.

При польовому кормовиробництві ґрунти і корми збіднюються мікроелементами, тому виникає необхідність вносити під кормові культури мікродобрива чи вводити в раціони препарати мікроелементів.

При передозуванні азотних добрив (мінеральних і органічних) у траві нагромаджуються нітрати вище допустимої концентрації (більше 0,5 % сухої речовини). Це знижує ферментну активність мікрофлори рубця, погіршує використання каротину і ретинолу, спричиняє метгемоглобінемію і навіть отруєння. Тому необхідно контролювати, щоб на 1 га пасовища вносилося за 2–3 прийоми не більше 240 кг азотних добрив у розрахунку на діючу речовину. Внесення у ґрунт рідкого гною погіршує санітарний стан пасовищ, оскільки у травостої нагромаджуються нітрати і нітрити. З метою профілактики гіпомагніємії і тимпанії рубця протягом перших двох тижнів пасовищного утримання тваринам необхідно згодовувати грубі корми. У молодій траві відмічається нестача сухої речовини і цукрів, тому в пасовищний період для молодняку використовують сіно (1–2 кг на добу) і патоку.

При випасанні худоби на пасовищі з бобовими травами рано-вранці по росі та після дощу, особливо холодного, існує небезпека виникнення тимпанії рубця. Не дозволяється пасти тварин по отаві раніше, ніж через 2–3 тижні після першого укусу. Небезпечним є випас худоби на сходах озимих зернових культур, по кукурудзі у фазі молочно-воскової стиглості, на хрестоцвітих культурах (рапс, суріпка, гірчиця та ін.) у фазу їх цвітіння через можливість

виникнення тимпанії, ацидозу рубця, отруєння. З метою запобігання простудних, шлунково-кишкових захворювань, абортів та інших хвороб випасання тварин на пасовищах припиняють до початку приморозків.

Література.

1. Судаков М.О., Цвіліховський М.І., Береза В.І. та ін. Внутрішні незаразні хвороби с/г тварин / За ред. М.О. Судакова. – К.: Мета, 2002. – 352 с.

(ст. 101)

2. Левченко В.І., Кондрахін І.П., Судаков М.О. та ін. Внутрішні хвороби тварин / За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 1999. – Ч. 1 – 376 с.

(ст. 106–108)